

De andere gevoeligheid van *Immer das Selbe*

*In zijn vierde choreografie gaat Wim Vandekeybus
op zoek naar een ander dansvocabularium.
Met de hulp van een bijna negentig jaar oude man.*

Immer das selbe gelogen, Ultima Vez / W. Vandekeybus

Met 'Immer das Selbe gelogen' is Wim Vandekeybus aan zijn vierde choreografie toe. 'The Weight of a Hand'(1990) was een compilatie-voorstelling van zijn eerste twee produkties, waarvoor hij telkens de prestigieuze Newyorkse Bessie Award kreeg: 'What the Body does not remember'(1987) en 'Les Porteuses de mauvaises nouvelles'(1989). Deze drie produkties beschouwt Vandekeybus als een trilogie die afgesloten is. Of de drie choreografieën werkelijk de samenhang van een trilogie vertonen, wil ik hier in het midden laten. Feit is dat ze uit eenzelfde nadenken ontstonden over het lichaam. Begin- en eindpunt van dat denken is het fysieke lichaam, het lichaam dat uitdrukking is van zijn eigen kracht in confrontatie met andere lichamen en de materiële context van de scène. Kernwoorden zijn ritme en energie. Vandekeybus zelf spreekt in een interview over de videocliptechniek waarop hij zich inspireert: 'Ik gebruik het tempo, het ritme van de videoclip, maar niet de knip-techniek. Bij mij moet de toeschouwer - anders dan bij de videoclip - alles kunnen zien, zonder trucage. Iedere beweging - stampen, zweten, hijgen - moet in haar materialiteit en haar functie duidelijk worden, en niet een symbool van iets zijn. We spelen geen tragedie, maar pure beweging. Wanneer een lichaam hard op de grond valt, dan fascineert mij het geluid van dat neerkomen. Het gaat om de immanente energie van de acties, niet om hun betekenissen.'

Immanente energie

Wat Vandekeybus in zijn eerste voorstellingen onderzoekt is wat het lichaam aan fysieke beweging kan uitdrukken. De taal die hij het lichaam op de scène laat schrijven is een puur materiële taal. Het lichaam als drager van een bepaald soort emotionaliteit interesseert Vandekeybus (nog) niet. Het zijn de ruimte- en tijdcoördinaten van de voorstelling waartussen het lichaam zich beweegt. De scène met de bakstenen die vertikaal omhoog geworpen worden en waaronder een danser net op tijd door een andere danser wordt weggetrokken, is wat dat betreft een typische Vandekeybus-scène. De complexe organisatie van tijd en ruimte verloopt perfect en geeft aan de choreografie tegelijk iets machinaals en iets nonchalants. Het lichaam is tegelijk plaats van spanning, bedreiging, risico en van soepelheid.

Carlo

Breekt 'Immer das Selbe gelogen' met deze fysieke woordenschat en dito syntaxis? Het is in elk geval een poging tot verbreding, of misschien beter nog tot verdieping van het dansidoom. De inspiratiebron voor de voorstelling was Carlo Wegener, een nu bijna negentig jaar oude man, die Wim Vandekeybus enkele jaren geleden in Hamburg ontmoette. Het verhaal van die ontmoeting is ondertussen bekend, het maakt trouwens deel uit van de voorstelling. Al filmend met een handcamera komt Vandekeybus in contact met Carlo Wegener die spontaan begint